

СЪЮЗЕНЪ ВЕСТНИКЪ НА ВЕСТНИЦИТЪ

Броя 2 лева.
Реклами по споразумение.

Органъ на Съюза на журналистите въ България.
Централно управление — Варна, телефонъ 257.

Настоящия брой под редакцията на Борисъ Сакъзовъ

Настоящиятъ брой е посветенъ на гр. ШУМЕНЪ.

Плиска

Първата старобългарска столица.

Въ северо-източния край на обширното и равно Шуменско поле, близо до днешното малко село Абоба, се намиратъ развалините на първата българска столица — Плиска. Тукъ основателътъ на българската държава, ханъ Аспарухъ, идещъ отъ северъ съ многобройната си орда, се е спрѣлъ на постоянно лагерь и въ края на VIII-ия вѣкъ е затвърдилъ своето господство надъ цѣла северо-източна България между Дунава, Балкана и Черно море.

Това мѣсто, съ обширни пасища на югъ до самата Преславска планина и съ девствени гори на северъ по делиорманскитъ възвишения, е било най-удобното мѣсто за столица на едно скитническо племе, на което главното богатство сж били конетъ и добитъка. Споредъ свидетелството на Масуди, тѣ сж пасли свободно и на открито по близкитъ пасища и ливади, готови за всѣки бързъ набѣгъ или ненадейна отбрана.

Вѣкове наредъ развалинитъ на Плиска сж били въ пълна забрава. Никой не е знаелъ, че всрѣдъ това пусто и голо мѣсто, почти безводно, съ знойно и сухо лѣто и снѣжна и сурова зима, е било нѣкога столица и лагерь на древно и войнствено племе. Едва презъ първата половина на XIX вѣкъ, въ 1837 година, пътешественикъ Нибуръ, споменава за нѣкакви следи отъ старо поселение въ околността на с. Абоба и въ сѣдѣство на градецъ Нови-Пазаръ. Следъ него Каницъ, въ своята книга „Дунавска България и Балканътъ“, въ 1871 год. пише: „Следвайки посоченото направление, на половинъ часъ отъ Абоба, азъ попаднахъ всрѣдъ обширно поле отъ развалини съ кули и крепостни стени на единъ добре запазенъ римски кастиелъ. Ако такава обширна и добре запазена старина — казва той — би се открила у насъ, въ нѣмско; то тя би възбудила всеобщъ интересъ и биха се написали въ кѣсо време множество археологически и исторически монографии“.

Най-сетне, нѣколко години по-късно, презъ тукъ минава известния нашъ историографъ Константинъ Иречекъ, въ 1884 год. Но и той, както и Каницъ, предполага, че това

сж римски постройка — останки отъ града Abritus въ Мизия.

Прѣвъ, който изказа мнението, че развалинитъ при с. Абоба не сж друго, освенъ останки отъ първата старобългарска столица Плиска, бѣ Карелъ Шкорпилъ, който подробно разви това свое предположение въ една статия, помѣстена въ годишния отчетъ на Варненската мъжка гимназия за 1897 год. Това бѣ цѣло откритие за учения свѣтъ и обществото, които безсѣмнено считаха до тогава стария градъ Преславъ като първа наша столица.

Единъ отъ най-заинтересованитъ отъ изказаното мнение на Шкорпила бѣ известния руски историкъ-византологъ Т. Успенски — управителъ на руския археологически институтъ въ Цариградъ.

Подъ ръководството на Шкорпила и въ постоянното присъствие на Успенски, въ 1899 год. се почватъ първитъ разкопки въ развалинитъ, които продължаватъ и въ 1900 г. и които окончателно установяватъ изказаното мнение отъ Шкорпила.

Старобългарскитъ лагерь Плиска състои отъ две укрепления:

Първото или късно укрепление е землино — единъ дългъ ровъ, образуващъ неправиленъ четириъгълникъ и включващъ едно пространство отъ 23 кв. км.

Въ срѣдата на това голѣмо укрепено пространство се намира вътрешното каменно укрепление, подъ форма на трапецъ, съ дебелы каменни стени (до 2-6 м.) изградени отъ грамадни четириъгълни блокове. По жглитъ на стенитъ е имало кржгли кули и други бойници, а по срѣдата имъ — четири врати, т. е. всѣка стена е имала по една врата.

Тая каменна крепостъ, именно, строена въ началото на IX-ия вѣкъ, е известна подъ името Плиска, споредъ надписитъ на Омортага. Грамадитъ каменни постройки, основнитъ на които се разкриха при разкопкитъ, показватъ, че това сж действително развалини отъ единъ мощенъ градъ.

По грандиозностъ и велико-лепие на първо мѣсто тукъ сж



Ръководителитъ на разкопкитъ въ Абоба-Плиска презъ 1899 и 1900 г. Тодоръ Ив. Успенски и Карелъ В. Шкорпилъ.

развалинитъ на така наречения голѣмъ дворецъ или тронната палата. Това е било най-монументалната постройка въ развалинитъ 52 на 56 м. метри, съ дебелы стени отъ 2'2 до 2'6 м.

На втори редъ стоялъ малкиятъ дворецъ, въ размери 19 на 23 метра и вѣроятно е билъ на два етажа — ханскиятъ жилища.

Не далечъ отъ тия два дворца, развалинитъ на която най-отстои на 1 1/2 км. вѣтъ отъ вътрешното укрепление и е свързана чрезъ единъ калдѣрьменъ пътъ отъ каменни плочи съ тронната палата. По размери (100 м. дълга и 30 м. широка) базилика се счита за една отъ най-голѣмитъ постройки, открити досега въ България. Въ нейнитъ развалини, както и на други мѣста въ крепостта, сж намѣрени множество мраморни колони, върху едни отъ които сж отбелзани имената на завоеванитъ византийски мѣста и градове отъ българитъ, а върху други — имената и длѣлата на ония първенци и велможи, които сж заслужили на държавата и народа.

Ето единъ подобенъ надписъ: Канъ юбигъ Маламири, князь отъ Бога. Неговиятъ старъ боила Ишбулъ кавханъ направи тоя водопроводъ и го подари на княза. И князьтъ даде на българитъ много пжти да ядатъ и пиятъ, и на боилитъ, и на багачитъ даде голѣми подарци. Нека Богъ удостои князьтъ да проживѣе сто години заедно съ кавханъ Ишбулъ“.

Завършвайки тия бележки за Плиска, ние дължимъ да отбележимъ, че нейното откритие

е като първа българска столица, ше насочи историческата ни мисль къмъ новы източници и факти и подъ нейния знакъ ше се разкриятъ още много непознати страници отъ нашата древна история.

Значението на Плиска, обаче, не е само историческо, т. е. достойние на чисто историческата наука. Като първостепенна археологическа находка, тя има голѣмо възпитателно-гражданско и национално значение за съвременнитъ и грядущи поколения, особено за тия въ североизточния край на родината ни. Въ този пространенъ жгль между Дунава, Черно море и Балкана, Плиска е първата сградина, която най-красноречиво говори за началото на държавния ни животъ и за люлката на духовната ни култура. Затова тая многоценна останка трѣба да се пази отъ по-нататъшно разрушение и отъ буренясали развалини да се превърне въ едно разкошно залесено национално светилище — въ единъ исторически фаръ на бълг. духъ въ североизточния край на България.

Въ тоя духъ сж казани и думитъ които руския историкъ Успенски, следъ направенитъ разкопки въ Плиска, е произнесълъ на дадения въ негова честь банкетъ отъ варненскитъ учители:

„Свършихме разкопкитъ на вашата първа столица и отъ крихте останкитъ на вашата древна и висока култура, за която, признавамъ се, до последно време бѣхъ увѣренъ, че не сж български, а византийски. У-“ „вързвамъ ви, че ние въ Русия, ако бихме открили такава култура на нашия народъ, не зная какъ бихме широки мѣрки бихме взели за нейното запазване и „по-нататъшно изследване. Пролѣжението на нови открития и съхраняването имъ оставямъ на васъ самитъ и вървамъ, че ше бъдете достойни наследници на вашитъ високо издигнати и мощни прадѣди“.

Мадарския конникъ

Въ източния край на Шуменското обширно и равно поле, съвсемъ усамотено и високо, се издига скалистото Мадарско плато, около което днесъ се извиива желѣзния пътъ отъ София за Варна.

Къмъ северъ и изтокъ платото се спуска въ почвени и плодородни педини, които незабѣлзано се сливатъ съ далечнитъ делиормански и добруджански равнина. Къмъ западъ, обаче, Мадарското плато се спуска изведнѣжъ отсечено, въ стръмни и високи скали, огрѣвани отъ пламнешкитъ слънчеви лъчи.

Именно върху тия скали, въ най-отвѣсната имъ и страховита частъ, е изсеченъ прочутия Мадарски конникъ, — единъ рѣдкитъ по рода си скалистъ релефъ, познатъ до сега на археологията.

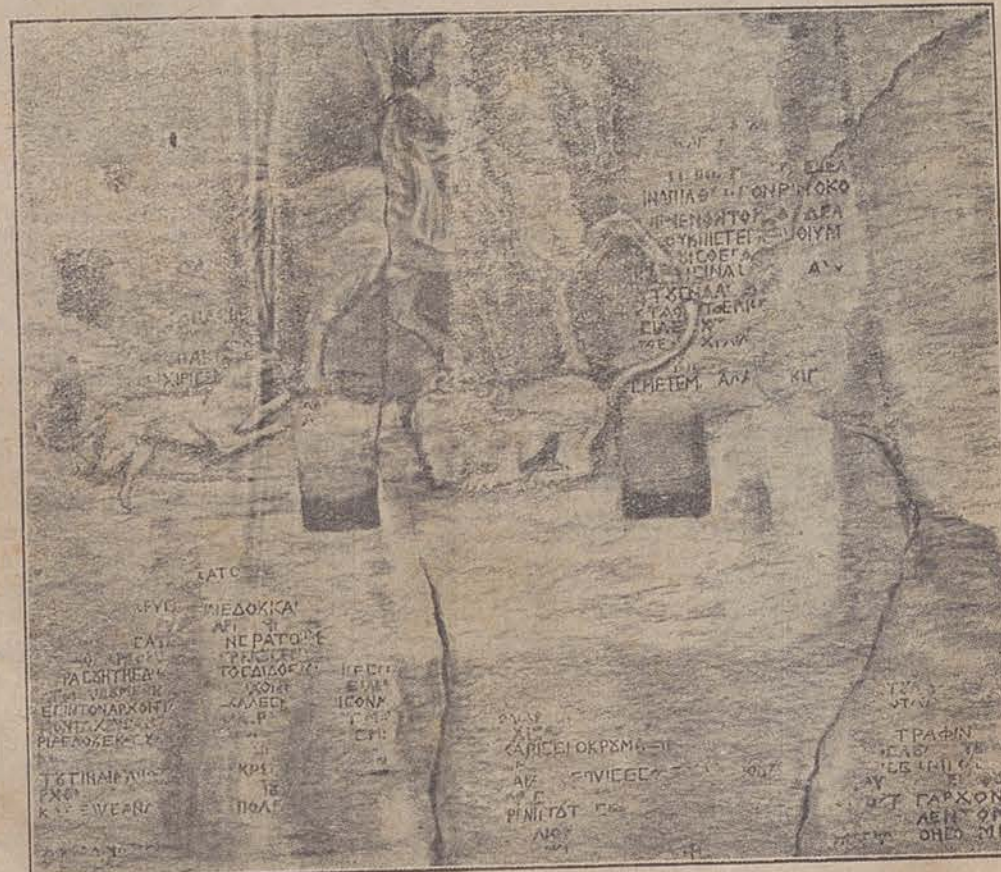
Релефътъ представлява една група отъ четири обекта: издѣлецъ, жребець, ловджийско куче и

лъвъ. Издѣлецътъ е сж здраво и красиво тѣлосложение, съ свободно изправена глава, отъ която се спуска буйна и гъста коса дори надъ раменетъ. Дълга дръха покрива стройната му снага до колѣнѣтъ, които отзадъ се спуска свободно надолу въ висеци гънки.

Самиятъ конъ е породистъ жребець — силентъ и мускулистъ. Отъ стѣгнатия поводъ (зѣнгия), главата му е извита напредъ, съ кжси и шръннали уши, а двата му лѣви крака, издигнати грациозно, показватъ, че жребецьтъ е въ лека, първа и тържествена походка (рахванъ).

Отзадъ коня, до широката му и дълга опашка, е изобразена голѣма степна хрътка, която, въ своя бѣгъ, допиратъ преднитъ си дълги крака до заднитъ копита на жребеца.

Подъ самия конникъ е изоб-



Мадарскитъ конникъ. Рисуна, направена по снимка отъ 1924 год. на К. Шкорпилъ отъ художника Милена Сакъзовъ.

разентъ лѣвъ въ умаленъ видъ, за което и мѣстното население го счита за дива котка. Той е сгушенъ, съ наведена глава надъ пропастьта, съ присвити нозе, разтворени нокте и вирната отъ скалната стена. Голѣмата му и наежена грива показва, че лѣвътъ е, наистина, въ напрежено състояние.

Почти цѣлия Мадарски релефъ, отдѣсно, отлѣво и отдолу, е обкржженъ съ надписи. По-голѣмата частъ отъ тѣхъ е изтрита и разрушена отъ атмосфернитъ влияния презъ течение на вѣковетъ. Но все пакъ е останало много нѣщо, отъ което може да се сжди за нашето далечно минало.

Първи, които сж снели копия, както отъ надписа, тъй и отъ релефа, бѣха братя Карелъ и Херминъ Шкорпилови (1895 г.) Следъ тѣхъ, обаче, първнитъ, който съ ревностъ се залавя за разчитането на надписа, е унгарския ученъ Геза Фехеръ. Споредъ него, отъ лѣво на конника е запазено два пжти името на византийския императоръ Никифора, а отъ дѣсно, въ по-голѣмия и запазенъ надписъ, става дума за императоръ Левъ — сжщиятъ, който въ 813 г. устрои примка на царъ Крума въ Цариградъ. Тукъ се споменава на четири мѣста и името на кавхана Кишинъ, братъ на Крума, който, следъ ненадейната смъртъ на знаменития царъ, е далъ „богати ешмедемета“ (угощения) въ негова паметъ.

Най-голѣмата частъ отъ надписа е отдолу, подъ конника, изрѣзанъ на три колони по заповедъ въ Крумовия наследникъ и синъ — Омортагъ. Тукъ, преди всичко, сж изброени подарциитъ, които Крумъ е раздалъ на Кишинъ и другитъ му приближени хора, а следъ туй се отбѣлзва обещанието на Омортага да даде, подобно на Кишина, изобилни ешмедемета въ паметъ на баща си.

Най-сетне, въ края на първата колона на надписа, се споменава сжщиятоско име на Крума — Крумишъ, както и титлата му Тутъ.

Въ втората колона, кждетъ надписътъ е най-добре запазенъ, Омортагъ съобщава, че баща му (Крумъ) го направилъ канаръ — най-високата сѣдебна длъжностъ въ царството.

Въ последната, трета, колона, наследника на Омортага — Маламиръ, разказва вкратце историята на бащиното си семейство.

Отъ всичко казано дотукъ излиза, споредъ Фехера, че Мадарския конникъ, заедно съ надписа, е паметникъ, издѣланъ по поръжка на Омортага, въ честь на баща му Крума и че издѣ-

цѣтъ е самиятъ царъ. На сжщото мнение сж и нашитъ историци Кацаровъ и Миятевъ.

Съвсемъ друго, обаче, мисли професоръ Бешевлиевъ, който отхвърля тоа тълкувание на надписа и по съдържание, и по време. Той твърди, че въ горния надписъ се разказва историята за повторното възшествие на Юстиниана II на византийския престолъ, спомогнато отъ нашия ханъ Тервелъ, а въ долния надписъ се споменава не името на Крума, а вѣроятно на Крумеситъ, наследника на Тервелъ.

Най-сетне, едно особено мнение има за Мадарския конникъ нашиятъ еминентенъ археологъ Карелъ Шкорпилъ. Споредъ него, конникътъ е трако-гетски паметникъ, представляващъ образа на Великия богъ на трако-гетитъ, а надписитъ сж посетниша работа, — години следъ създаването на релефа. Нашия ханъ Омортагъ е само използвалъ заварения готовъ паметникъ, за да увековечи, чрезъ поржчанитъ отъ него надписи, паметта на знаменития си баща Крума.

Подобно мнение за тракийския произходъ на релефа изказва и историкътъ ни Баласчевъ.

Въ подкрепа на това схващане говорятъ и околнитъ разкопки открития, които ясно показватъ, че Мадарския скалистъ жгль, съ множеството си останки отъ светилища и килийки, е билъ нѣщо като „Света гора“ за тракогетитъ, а релефътъ — образа на тѣхния Великъ богъ. Най-сетне споредъ Шкорпила, и двѣтъ пукнатини въ скалата, отъ които едната пресича тѣлото на жребца, показватъ, че релефътъ и надписитъ не сж работени едновременно. Най-напредъ е създаденъ релефътъ, а следъ туй се появяватъ пукнатинитъ, които го увреждатъ, безъ, обаче, да сѣбѣгнатъ надписа, който си остава неувреденъ отъ тѣхъ. Ясно е, по-чее, че надписътъ е правентъ следъ появата на пукнатинитъ и е издѣланъ въ скалата събразъ тѣхното разположение.

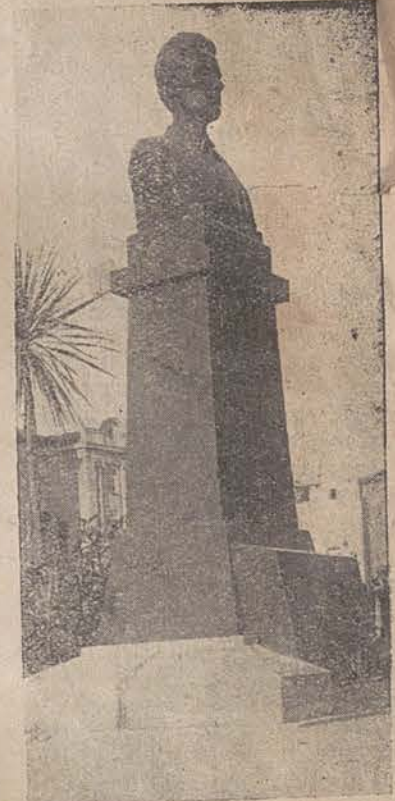
Независимо отъ горнитъ мнения, Мадарския конникъ сж надписитъ си остава единъ отъ най-ценнитъ свидетели на нашата древна история и, както Плиска и Преславъ, ше остане за дълго време още предметъ на научно проучване и по-ясно проникване въ старославното минало на българската държава.

Фотоцинкография Хр. Трънковъ

София, булевардъ Дондуковъ 67, телефонъ 12—84, изработва фини клишета на най-износни цени.

П. Воловъ.

Единъ отъ апостолъ на априлското средностояние презъ 1876 г. следъ провала на неговитъ и разпрѣтитъ, заедно съ станицитъ, преходитъ до р. Янтра, където бѣла турската Бѣла. Тукъ обаче, турската потеря ги настига и тѣ, за да не попаднатъ живи въ ржце на гонителитъ, по предложение на Воловъ, предпочели смъртта и се хвърлили въ Янтра, която била придошла буйна и голѣма.

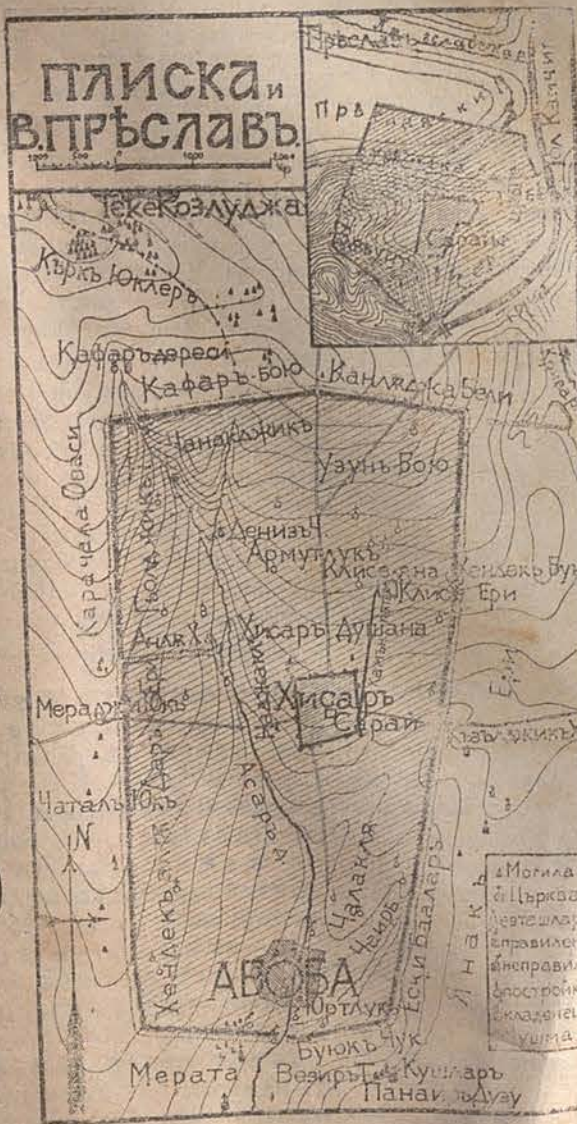


Бронзовъ бюстъ на П. Воловъ, роденъ въ гр. Шуменъ — единъ отъ най-преданнитъ апостоли на свободата и участникъ въ априлското сръбногорско въстание презъ 1876 год.

Този последенъ подвигъ на Воловъ и другаритъ му е описанъ отъ покойния нашъ поетъ Иванъ Вазовъ въ следното стихотворение:

Тѣ бѣгаха бледни предъ дивата гнянъ... И Воловъ, юнакътъ, цѣлъ въ крви обяванъ, Извика: О, Боже, о адска измама! Подвигътъ пропадна и надежда нѣма! Кжде да се скриемъ отъ безславна смъртъ? Балканътъ: Азъ нѣмамъ за вази ни заветъ ни пжтъ. Градътъ: Азъ имамъ бѣсила. Хижага: Азъ имамъ измама и проклѣтия. Янтра: Елате злощастни въвъ мойтъ обягъ!

Оптиматъ незаменимъ по доброчестностъ и чинари „Родопски букетъ“ на Картепа.



Планъ на Плиска. Споредъ снимката на К. Шкорпилъ.



Шуменска Популярна Банка, основана в 1911 година.

Шуменска популярна банка

Банката е основана през м. март 1911 г., обаче до 1919 г. поради войните, е вегетирала в своето развитие. След войните, нуждите на изтощителното стопанство бяха зинали и търсенето на кредита се засили до неограничени размери. Той, обаче, беше скъп и недостъпен за дребните същества, които и без това излизаша от войните като най-пострадали. Занаятчиите бяха изпродали през време на войната не само наличните си произведения, но даже и инструментите си за издръжка на своите семейства; дребните търговци също за издръжка

таля растеше, нуждата от нейното закрепване се свиваше от всички економически слаби съществувания и те отбляха последните си стоинки за нейното преуспяване. Моралният кредит на банката растеше широко в средите обществото и влоговата служба се разви бързо. Държавата, от своя страна, схвана правилно големата роля, която има да изиграят популярните банки в стопанското възстановяване на страната и на тях възложи раздаването на 20 и 50 милионни кредити за подпомагане на пострадалите занаятчии. Шуменската популярна

то впоследствие биде откупен от държавата за Сждебна палата за крупната сума 15.5 милиона лва, с които пък се изгради нов още по-хубав Общински дом, общински хади и др. В днешния момент, Популярна Банка в Шумен е единствения източник за подпомагане на държавните чиновници и пенсионери с заплати и пенсии, които, поради лошото финансово положение на държавата, се изплащат с по няколко месеца закъснение. Големият брой мъртвото на пазара ега, ако Популярната Банка не се притечеше ковенно в помощ на държавата чрез и плащане на тях заплати и пенсии.

Финансовата мощ на банката непрекъснато расте. Макар че баланса и отчета на сжщата за 31 декември 1932 г. не сж още изготвени, дохода ни се от упрвата на сжщата кржглит цифри на нейните средства и плащменти, които по-долу излагаме.

На 31 декември 1932 г. банката има 2500 членове шуменски граждани сж напълно внесени капитал 6,500,000 лева.

На сжщата дата банката има над 4500 души вложители сж обща сума на вло оват (срочни, безсрочни, гаранционни и дтски) 65 милиона лева.

От тая крупна сума на влоговет заслужава да отбележим, че 5 милиона лева принадлежат на децата-спестители, които неуморно левче по левче събират малките си спестявания чрез раздадени от банката специални детски касички и пълният общия резеруар, от който се добива силата на големия кооперативен капитал, извикан в нашия стопански живот за безкористно обществено строителство.

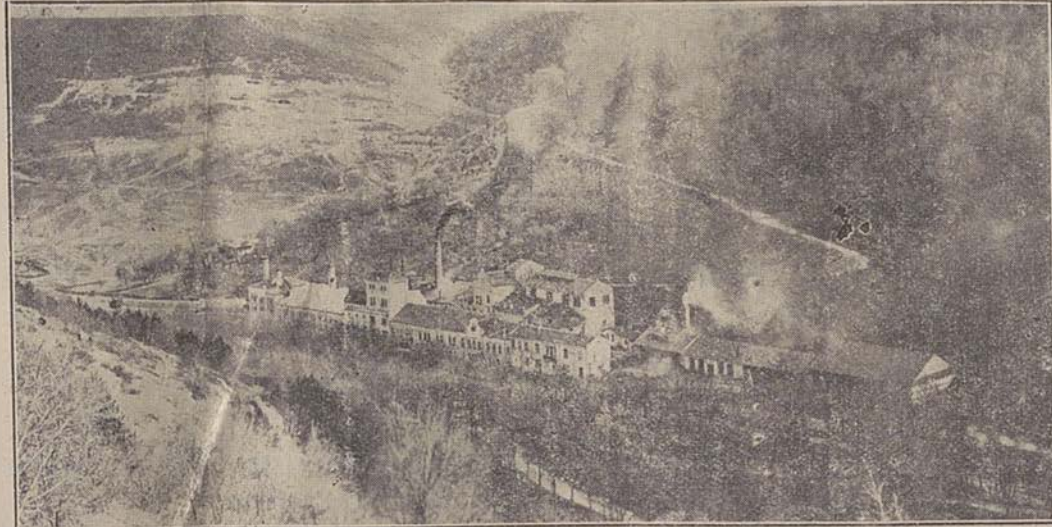
Фондовет на банката сж нарастнали вече на крупната сума 2.5 милиона лева. Тя сж бждашата здрава опора на банката, това е обществения капитал, неизискуем, сигурен.

На 31 декември 1932 г. банката е раздала на около 1600 свои членове под формата на земи, тек. смтчки и сжнто крупната сума от кржгло 35 милиона лева. Пласираща е вж предприятие за електроснабдяване на гр. Шумен 12 милиона лева. На тая дата банката е била кредитор на своята Кредитна централа (Съюз на Попул. Банки) сж кржгло 20 милиона лева. т. е. разполага сж резерв за посрщане на големите тегления по влогове и изплащане на чиновнически заплати и пенсии.

Предприятието на Банката „Електроснабдяване гр. Шумен“ се сжчно развива крайно благоприятно. През 1932 г. то е произвело близо 1 милион киловати електрич. енергия. Обслужвало е 2800 електрически инсталации на свои абонати и 150 електромотори сж обща мощност 850 к. сили.

Предприятието за сега разполага сж 2 двигателя сж обща мощност 630 к. с. и сж 45 км. електрическа мрежа. Стойността на машините, зданието, мрежата и др. съоржжения надминава сумата 20 милиона лева.

Пожелаваме, прочее, на Шуменската Популярна Банка и нейното стопанско предприятие още по-блжски резултати през текущата 1933 г.



Пивоварната фабрика в „Кюшкювет“ на Първото Българско Пивоварно Д-во, основано в 1892 год.

Шуменската пивоварна фабрика

След освобождението на България няколко шуменци взели участие, като опълчени в освободителната война, на чело на покойния Радусь Симеонов, вмжсто да отиват да дирят щастieto си на държавната трапеза, събират помежду си 50 турски лири и решаваат да образуват д-во за произвеждане бира, сж което питие сж били запознати при ханшовството им в Ромжния. Осигурили сж подходяще мжсто в мжстността „Кюшкювет“, на западния край на града, тж пристжпват към реализиране на замисленото от тях предприятие.

Понеже вж права на българина е да иска веднага големия печалби от дадена работа, нжкои от съдружниците сж разкаели и напуснали. Обаче, по-предвидливите сж въоржжили сж постоянство и търпение, продължили работата си, която била добре оценена от майстор-пивовар Карл Милде, сега покойник, който става съдружник и приема специалната работа вж предприятието. Не сж били малки усилията, не сж били малки пречките, които

е трбвало да се преодоляват, но вжрата вж добрия край на предприятието е крепила инициаторите и сж течението на времето тжхните надежди бидоха напълно оправдани.

Днес вжпросната фабрика е една от най-крупните индустриални предприятия не само вж България но и вж цжлия Балкански п-ов, нейното производство не е надминато и то сж цени навсжжде.

Духът на създателите — покойници е спокоен: джло-то им е увжчано сж успжх.



Тумбул-Джамия в гр. Шумен, построена в 1744 година.

Тумбул джамия

Тая джамия е най-големата и красива вж България, а може би вжора след Султан-Селим джамия в Одрин. Тя е построена от Шериф-паша вж 1744 год. през царуването на Махмуд I и представлява не само една великолпна архитектурна постройка, но и един исторически паметник. Преданието казва, че Шериф-паша е бил родом от с. Мадара, син на б дни родител. Още малък, той пася чуждите свеще. Бил буен, опърничав и сж лудорит сж навличал само беда на баща си и майка си.

Затова баща му често казвал: „От тебе човжк нма да стане“. Малкият шериф, обаче, мжгял да стане голем човжк. Скоро постжлжил войник и поради своята сила, първагина и ум, бил заведен вж Цариград, кждо бжзо минал всички военни чинове. Нжсетне, през време на войните сж Австрия и Русия, той се издига като един от най-големите пълководци на Султана Махмуда, който от бла-

годерността кжм заслужил му назначаване го паша на цжла северна България, сж седилище Шумен. Тогава и Шериф-паша, за да ознаменува своя успжх, е построил Тумбул джамия, а сж остатък от материалите заповядал да построят джамия и вж родното му мжсто. Сжщевременно той изпраща вж селото и нжколко запти да доведат баща му, който бил още жив. Старецът, като не знаел нищо за сина си, много се изплашил и кога пристигнал вж Шумен, разтреперял се и едва изкачил стълбите на пашовския сарай.

— Кажи, ми старче, имаш ли деца — запитал го пашата.

— Имах, паша ефенди, едина непослушан и оптрничав син — за нищо го не биваше.

И отж кога то е напуснал кжщата ми, не съм искал да знам за него. Трбва да е пропднал нжкжде.

— Криво си мислил, старче. Изжгаль си се. Твоят син не само че не е бил лош, но и много способен. Днес той е паша! Не ме ли позна?

Старият баща се слисал, вжледал се вж пашата и познал своята рожба. Но скоро се окопитил, поизджнал наведената си глава и продумал:

— Не, паша ефенди, аз не съм се изжгаль. Моят син може всичко да е станал, и по-голям от паша, но човжк още не е станал! Ако той бжше човжк, нжмаше да праща запти да ме докарват тук, а щеше сам да дойде вж родителския си дом при своя баща, за да сподели неговия радостия и успжха си.

Келвин Английски препарат, който унищожава сигурно котления камък вж парните котли и моговите ги предпазва от образуването на котлен камък.

Фарос Английски препарат за запазване дълго време трансмисионните каиши, предпазва ги от изжтркване, скжсване и ги джржи постоянно меки и прилепнати към колелото.

Дип Английски препарат за излекуване на КРАСТА по овцет, козит и добитка. Унищожава кжрлжжт, мухит и другит паразити по добитка. Подобрява качеството и увеличава количеството на вълната у овцет.

Мая за сирене и кашкавал първокачествена марка ОВ-ЧАРКА. Склад за България В. БАЛТАДЖИЕВ & Н. ЧЕШМЕДЖИЕВ — Шумен.

Сладкарница „Париж“ на Димитър Маринов вж Варна, ул. „Преслав“ 29, има винаги пресни пасты, финно изработени сладкиши, бонбони, сладка и пр. Най уютна почивка сж радио концерти отж цжл свжт.

ВАЖНО! ВАЖНО! ЗА ДАМИ

Шапж дамски голжм изборж пристигнаха вж шапкарница „Чехия“ последни Парижки и Виенски моди. Приемат се и вехти за боядисване и фасониране ПРИ ЦЕНИ ИЗНОСИ

91-2-10

Варненски общ. театър



Ст. Бжчваров
Директор-режисор на
Варненския Общински
Театър



Пр. Преславски
Помощник административен директор на Варненския Общински Театър.

Тия двама ратници на сценичното искусство сж първит виновници доизграждане на вжта гиздава, тална сграда на сжкия театър.

Тж сж инициаторите на образувателния комитет по доизграждането на театъра (протокол № 1 отж 11 декември 1922 година), сж който днес Варна заслужено се гордже.

Нашият съюзен вестник последователно ще помжства портретите на артистите и артистките от Варненския Общински театър.

Исторически белжжки за Варна

Известен вж древността под името Одесус — Варна е бил основан преди 22 вжка отж гр. Милет вж земята на тракийското племе кробици. Първопоселен търговски център, Одесус е стоял начело на сжюза на петтжх пристанища, или така наречения Пентаполис.

Първият негов храм, построен вж дорийски стил вж 6-вжк преди Христа, се е издигал близо до мжстото, гдето сега се намира покритият рибен пазар. Храмът на главния Бог-покровител на града е бил издигнат вжрх изжкия терен шж отджля морето отж Девненското езеро.

Вж Варна българският хан Аспарух е основал следж победата си надж Византия, своята нова джржава обхващаща територията между Дунава, Балкана и морето. Дворците на първит ханове сж били построени вж високата част на града, на близо до цжрката Св. Георги, гдето още личат следите на тази първа българска царска резиденция. Името на града Варна изжглежда да датува още отж 7-ия вжк Варна и цжлия околент бржт сж били васални на българските владетели Балакаш и Добротич.

Вж 1828 год., през време то императора Николай I, русит превзели Варна. Презж кримската война английската и французка флоти сж пребивавали дълго време вж варненското пристанище. На нжколко километра отж Варна е издигнат паметник на загиналите 300 френски моряци отж „Монтебело“.

+ Презж освободителната война 1877—1878 год., градът се е предаль безж бой на русит.

Архитектъ К. Рачовъ

Изработва планове за евтини, удобни и хигиенични кжщи, училища, цжркви и пр., гр. Шумен, ул. Хр. Ботевъ, срещу Б. Н. Б. Телефонъ № 109.

Не е реклама а факт, че при БРЪСНАРО - ФРИЗЪРСКИЯ САЛОНЪ

:Фаръ:

на Юр. Ночевъ - Шуменъ

ще се нажрите сж най-усжвършенствуващт европейски електрически апарат сж трайност 6—13 месеци, сж апарат Realistic Werce sos Mayr Korlsbad". И вжршаа подстригване, водна ондулация, поправка на вежди и най-различни фризурж.



Търговско Акционерно Дружество „Искокашвели“ Варна — София
манифактура и прежди на едро

Застрахователно Дружество „Феникс“ — Лондонъ
Основано 1782 год. Капиталъ и резерви 40 000 000 лири стерлинги. Осигуряване противж ПОЖАРЪ.
Агенти: Ф. П. БЕЙКЪРЪ, Варна, ул. Габровска 10, Тел 152.

Всжкакви ВИДОВЕ КЛИШЕТА за вестници, списания, реклами и пр. изработва художественото ателие на
Наумъ попъ Анастасовъ
ул. Раковска 57, Варна. Работа чиста и бжрза доставка

ПЕТРЪ ТОДОРОВЪ

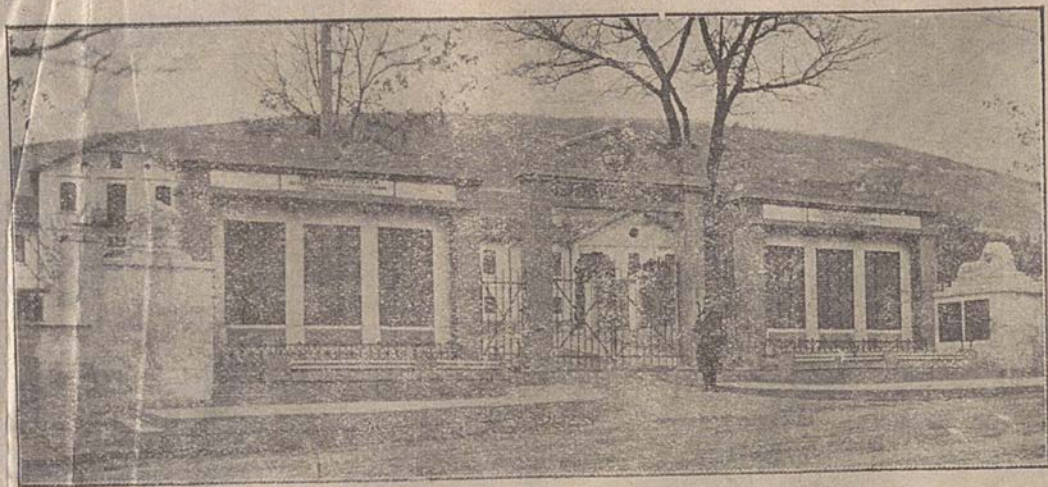
жельзгария за строеж, технически материали, копирени сита, минерални масла и др. Шуменъ. Телефонъ № 98. Търговия сж дребна жельзгария, бжджийски артикули и всички видове технически и мелнични артикули. Специален отджл и голжм склад на трансмисионни ремжци; кожени болатови и гумени и мелнични швейцарски копирини, сита за барети и планзихтери. Сжщо голжм склад отж американски и ромжнски минерални масла, вазелин, газ и бензинъ. Голжм склад на всжвъзможни съжмени лагери отж шведски фабрикатъ Ескафъ.

На услугите сжм на всички индустриалци отж окржга ни.

Бр. М. & Ал. Д. Маринковъ

Текстилна фабрика вж гр. Сливенъ. Производство на чисто вълнени, камгарни, шрайгарни платове, шаеци, типъ брашовски сукна, одеала и др.
Централа Сливенъ, клонове: София, Бургазъ и Шуменъ.

Печатница Добри Тодоровъ — Варна



Възпоменателните мраморни плочи предъ казармата на 7-а пехотна Преславска дружина, въздигнати по инициативата и упорита настойчивост на доблестния и неуморим командир на преславци, полковникъ Георги Марковъ, въ 1927 година.

На падналитъ за родината Преславци.

Блѣстятъ, като нанизъ отъ брилянти, величавитъ и епични години, въ които храброто българско Воинство, окрили отъ безпредѣлната любовъ къмъ родината, летеше отъ победа къмъ победа, за да дари съ свобода заробенитъ ни братя и начертаетъ съ кръвта си границитъ на цѣлокупна майка България.

Славни и незабавими години, въ които победоноснитъ ни полкове и дружини, разсриха войствената и духовна мощъ на народа и съ чувствитъ си подвизи предъ цѣлия свѣтъ написаха свѣтли страници въ отечествената ни история.

Въ тия кървави и неравни борби, воденъ за свѣтлата слава на българския народъ, 7-й пѣхотен Преславски полкъ и неговитъ рожби. 43, 47, 69, 82 пѣхотни полкове, 4-й опълченски полкъ и 7-ма сборна дружина иматъ свѣга голѣмъ и завиденъ дѣлъ. Съ чужда храбростъ преславци летѣха въ кървавитъ и страшни боеве, увенчаха съ неуведаема слава бойнитъ си знамена и пролѣха обилна юнашка кръвъ при: Сливница, Петра, Кара-Агачъ, Чонгора, Одринъ, Тутраканъ, Кубадънъ и още много други.

Тамъ, подъ дебритъ на изгнана Македония, по златни и на Добруджа и неопознати, се погребани останки на 43

офицери 148 подофицери и 1784 войници — преславци.

Единствени — божитъ птички, волнитъ зефири и стоноветъ на останалитъ тамъ братя рсби спождаватъ и оплакватъ спешитъ въ вечни жилища герси.

Но чиноветъ отъ 7-а пех. Преславска дружина не забравиха своитъ паднали въ боеветъ братя преславци.

За да увековечатъ тѣхната свѣта паметъ при шедротъ съдействие на гражданитъ отъ Шуменския окръгъ, тѣ въздигнаха при главния входъ на дружинната казарма монументални възпоменателни плочи, на които съ златни букви сж вджлбани имената на скжпитъ покойници. Но нѣма тука надгробни канлила, а обилна разноцвѣтна свѣтлина залива нощемъ плочитъ и ги превръща въ чародѣенъ чартогъ.

И този прѣвъ по рода си въ гр. Шуменъ и окръгъ паметникъ не е само изразъ на признателностъ къмъ героитъ и увековечаване тѣхната паметъ. За младитъ поколения, за всички ни, той е и като свѣтълъ символъ на изпълненъ отечественъ дѣлъгъ, неугасимъ свѣтиликъ и будителъ на преданностъ къмъ родъ и родина.

Въздигнатъ въ двора на казармата, която ежегодно се пълни съ млади момци, дошли да се учатъ, какъ да любятъ

и бранятъ Родината, възпоменателнитъ плочи непосредствено насочватъ сърдцето, ума и волята на младитъ преславци къмъ вѣрна служба и самоотвержено изпълнение на дългъ си, за да довършатъ единъ денъ дѣлото на героитъ покойници.

Въ тържествеки национални и войскови празници, при стечение на хиляденъ народъ, стройни редици отъ войници и учаща се младежъ, дефилиратъ предъ възпоменателнитъ плочи и отдавайки признателностъ и почитъ на безсмъртитъ герои, затвърдяватъ въ себе си народното чувство и твърда вѣра въ свѣтлото бъдеще на народа ни, който е далъ такива достойни чада.

Често предъ тия плочи, дошли отъ близко и далече, спиратъ стари майки, сироти вдовици, или бедни сираци издиращи скръбни очи, прочитатъ името на своя скжлъ синъ, съпругъ или татко, покланятъ му се, отронватъ недоизплакани сълзи и сладка утѣха се разлива въ наболѣлитъ имъ гърди зашто: Смъртъта за Родината е безсмъртенъ животъ.

„Тозъ който падне въ бой за свобода,

Той не умира“.

— Генералъ Кокилевъ.

Енрико Дамиани въ Варна

На 24 и 25 мартъ гостува въ Варна професоръ Енрико Дамиани, редакторъ на Италобългарско списание и почетенъ членъ на Съюза на Журналиститъ въ България.

Той изнесе предъ варненци две сказки за съвременната италианска литература въ изпълнения отъ слушатели салонъ на кино „Роялъ“.

При откриването на сказки-тъ г-нъ професоръ Е. Дамиани биде представенъ на интелигентнитъ си слушатели отъ г. Борисъ Сажжовъ секретаръ на Съюза на Журналиститъ въ България.

Съ хубавъ цѣтистъ езикъ г. Дамиани прикова вниманието на своитъ слушатели, които за двѣтъ му сказки го поздравиха съ аплодисменти.

Следъ втората сказка г. Борисъ Сажжовъ благодари на професора за честта, която направи на нашата страна да ни запознае съ най-новата италианска литература.

Варненскиятъ Италиански консулъ даде интимна вечеря въ честъ на г. Е. Дамиани, на която бѣха поканени и група варненски журналисти. На вечерята биде поднесена на г. Дамиани съзнатъ значка, която биде прикачена на гърдитъ му отъ председателя на съюза г. Антонъ Байчевъ.

Книжнина

„Историята на приморци“ — частъ II, отъ началото на Балканската война — Междусъюзнишката война — до началото на Общоевропейската война 301 стр., 8^а, цена 75 лева, издадена на 8 гех. Приморска дружина — Варна, 1933 година. Историята на тая безаветно хранила въ наболѣлитъ имъ гърди зашто: Смъртъта за Родината е безсмъртенъ животъ.

Описваната епоха ни рисува чувствитъ подвизи, каквито рѣдко сж отбѣлзвали полкове на много велики армии. Пребродилъ на дължъ и ширъ Балканския полуостровъ отъ Варна до Чаталджа, отъ тамъ до сърдцето на свидна Македония и обратно пакъ до Варна, полкътъ остава свѣгли, златни страници въ нашата история.

Книгата се чете съ увлечение, защото предъ читателъ се редятъ картини на боеве и подвизи, каквито рѣдко познава историята на войнитъ.

Историята на приморци грѣбва да проникне въ всѣка къща, въ всѣко семейство, които сж дали изъ средата си по нѣкой членъ въ редоветъ на този славенъ полкъ. Отъ тамъ ютотомитъ ще черпатъ духовна храна за закрепване ония до бродетели, които сж необходимостъ за всѣки доблестенъ български гражданинъ.

Б Доброполски

Парфюмеренъ магазинъ „Нимфа“ Шуменъ

ПРИ НИМФА пристига нова партида отъ много финни французуски есенции.

ПРИ НИМФА всички фотографически артикули и пресни филми.

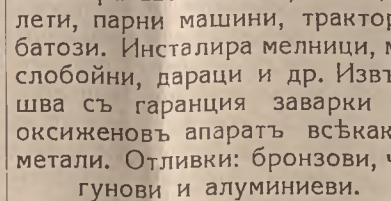
НИМФА изпълнява лѣкарски рецепти за всички видове очила.

ПРИ НИМФА нови пудри, кремове, помади и одеколони.

ПРИ НИМФА всички бръснарски принадлежности, много износни одеколони и др.

ПРИ НИМФА винаги най-пресна мая за хлѣбъ и козунаци. Цени износни за всички.

Техническа работилница и гаражъ маркиръ Р. Чакъровъ Шуменъ



Монтира автомобили, мотоциклети, парни машини, трактори, батози. Инсталира мелници, масленици, дараки и др. Извършва съ гаранция заварки съ окисженовъ апаратъ всѣкакви метали. Отливки: бронзови, чугунови и алуминиеви.

Знайте и въ цялата страна, че **КАРТЕЛА** има най-големъ стокъ отъ тютюнци и за това дава и най-хубави цѣни.

Иванъ Н. Медникоу шуменъ ул. Славянска — телефонъ 167. Фабрика за медни и алуминиеви сѣдове. Продажба на едро и дребно. Приема и изпълнява поръчки всѣкакви количества.

БАНКА „БЪДАЩНОСТЪ“ ВЪ ШУМЕНЪ



— До нея е хотелъ „Бждащностъ“, строго фамилиаренъ, чистъ и най-реномиранъ въ Шуменъ.

Едно древно - българско предание, запазено между турското население въ Дели-Орманъ.

Единъ царъ, който завладѣлъ тѣзи страни, построилъ най-напредъ своята столица до село Абова. Следъ това, той довелъ майка си отзадъ Дунава, отъ по-прежното му царство, и я запиталъ:

— Какъ ти се харесва новата ми столица?

Майката отговорила:

— Това е хубаво мѣсто за биволи, но и за тѣхъ нѣма тукъ вода.

И тая посѣветвала сина си да докара вода отъ Ири-Дере (Крива-рѣка).

Когато царьтъ възразилъ, че това е невъзможно, майката отговорила:

— Слушай, синко, водата е като жена — тя отива навсѣкжде, кждето я поведешъ.

Тогавъ царьтъ заповѣдалъ д се построи на северъ отъ сегашния Нови Пазаръ една каменна напрѣйна стена въ скалистия проломъ на Крива-рѣка и отъ така направения бентъ прокопалъ единъ ровъ до столицата си Плиска. Когато потекла водата изъ рова, царьтъ тръгналъ напредъ и, като се обърналъ къмъ нея, рекълъ:

— Като куче ще вървишъ подиръ мене.

Отъ тези думи водата се докачила и се повърнала въ коритото на Крива-рѣка.

Следъ време царьтъ си построилъ нова столица, Преславъ (Ески-Стамбулъ), и отново извикалъ майка си да каже какъво мисли.

— Това мѣсто, отговорила тя, е повече годно за кози, отколкото за столица.

Тогавъ царьтъ попиталъ:

— Кжле тогава е най-годно да построи столица?

Тамъ далече, отговорила майката, кждето две змии се сплитатъ черната и бѣлата.

Това предание изразява напълно историческата действителностъ: създаването на Плиска, като първа старобългарска столица, следъ туй издигането на Преславъ като втора столица и стремлението на българскитъ царе къмъ Цариградъ, т. е. тамъ, кждето се сплитатъ двѣтъ змии — Черно и Бѣло морета.

Локаль-Ресторантъ „Одеонъ“ шуменъ



Единственъ локаль „Одеонъ“ въ гр. Шуменъ построенъ специално за такъвъ по най-новитъ изисквания на а хитекуратна хигиена, просторъ и въздухъ, го правятъ най-приятното мѣсто за развлечения на всички. Кухня, напитки, прислуга, чистота, това е което най-много привлича посетителитъ. **Цени на родни.** Всѣка вечеръ струненъ класически оркестръ Презлѣтния сезонъ, всѣка вечеръ танцови забави до зори. Гости и случайни посетители сж добре дошли. И ястия се приготвятъ по специални поръчки. Уреждайтъ се банкети и свадби по специални сгоразумения.

Матей Недковъ & С-ие

Специална фабрика за химическо **чистене** и парно **боядисване** на дрехи.

Варна, ул. Царъ Борисъ № 15. Телефонъ № 491.

Представителства за приема-е и предаване на дрехи въ: Пловдивъ, Русе, Бургасъ, Сливенъ, Ст.-Загора, Хасково, Шуменъ, Ямболъ, Разг. адъ, Търново, Свишовъ, Казанлъкъ, Габрово, Н.-Загора, Г. Орховица, Провадия, Сухиндолъ, Гара Трънбешъ, Гара Сражица.

Представителъ за гр. Шуменъ Георги Михайловъ

Рафинерия за растителни масла

Откри се многоочакваната новоинсталирана **НОВА МОДЕРНА ФАБРИКА** за двойно рафиниране на растителни масла на **Борисъ Тютюнджиевъ, Шуменъ**

Обивава се на интересующитъ, че фабриката почна редовно да из аботва двойно рафинирано слънчогледово масло съ марка „СЛЪНЦЕ“ при цвѣтъ, споредъ желанието на клиентитъ, жълтъ, съ зеленикава окраска или съвършено безцвѣтъно (бистро) качество превъзходно — цени конкурентни. Приема преаботването растителни масла — такса по споразумение. Прави смѣна съ слънчогледово семе. Молимъ почитатъ ни клиенти да ни удостоятъ съ поръжитъ си.

ГРАЖДДАНИ: Консумирайте само двойно рафинирано масло „СЛЪНЦЕ“ което Ви носи **ЗДРАВЕ** и **ЖИВОТЪ**, като предпочиза организма Ви, предимно стомаха, отъ лишнитъ и вредни киселини на нерафиниранитъ масла.

Съ почитъ: **Б. ТЮТЮНДЖИЕВЪ**

Дойдете ли въ Варна подирете ресторанта **„Венеция“** на ул. 6 Септемврий. Чиста българска кухня.

Цигаритъ „МОМИЧЕ“

на тютюневата фабрика **М. К. АВГЕРИНИДИ** — Варна се предпочитатъ винаги отъ истинскитъ пушачи, поради грижливата изработка и доброкачествеността имъ.

Семейната бирария и градината „Бойоолу“ въ Варна.



е най-уютното мѣсто за отидъхъ и почивка. Хубави натурални варненски вина, студена бира и вкусни закуски. Радиоконцерти. Посетите ли Варна — дирете „Бойоолу“.

Лига за курорта Варна.



Монументалната сграда на Търговската Академия въ Варна, кждето ще се състои втората Промислена Изложба отъ 15 юлий до 2 августъ 1933 г.

Лигата за курорта Варна е ции на интересуватитъ се да дойдатъ въ България, улеснява отдѣлн лица и групи, които желаятъ да посетятъ курорта и въ кръга на възможното рекламира Варна.

За да могатъ да се привлекатъ по-вече гости въ Варна, Лигата уреди презъ 1932 год. промислена изложба, на която бѣха изложени произведенията на по вече отъ 100 фирми — индустриалци, произ. кооперации и занаятчии. Изложбата бѣ посетена отъ 30,000 души и на всички направи оглично впечатление. Като взе предвидъ станалитъ сѣлки презъ миналото лѣто, Лигата реши и урежда за този сезонъ **Втора промислена изложба**, пакъ въ сградата на Търговската академия, като е поканила и чуждестранни фирми да участвуватъ.

Такива се очакватъ отъ централна Европа. Това е началото на бждещия международенъ панаиръ на балканитъ, който може — при добро ръководство — да засѣни Солунския.

Съ цѣлъ да се добие Варна и съ една читалище библиотечна сграда, Лигата уреди една голѣма парична лотария съ премии отъ шоколадъ за всѣки купувачъ. Сградата, която ще се построи въ центъра на курортната частъ, ще стане центъръ на всички културни прояви на града, ще ни представи предъ чуждия свѣтъ като страна, въ която образованието и самообразуването заематъ едно важно мѣсто въ културния животъ на гражданитъ.

За постигането на цѣльта си Лигата завързва обширни връзки въ чужбина, дава информа-

ФОТО
МАРКАРЯНЪ
ШУМЕНЪ
Телефонъ № 85.



Зл. мед.-лъ 1925

Медаль за искусство отъ Виена 1932 г. Първо по рода си въ България художествено фото-керамично ателие за изработване на истински гарантирани **порцеланови портрети** за надгробни паметници. Художествени снимки и увеличаване на портрети съ пастелъ, акварелъ и блажни бои. Специализирали: Дрезденъ, Мюнхенъ, Виена и Прага.